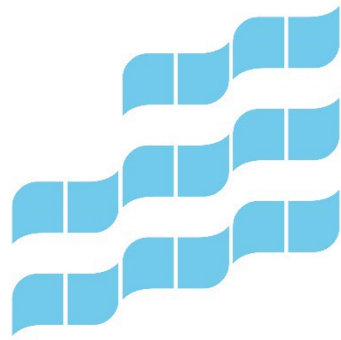

Dnro TRE:23/02.04.04/2025

Tampereen kaupungin lainanottosuunnitelma 2025

1	Tiedot lainan ottajasta	2
1.1	Lainan ottaja	2
1.2	Päätökset lainojen ottamisesta	2
1.3	Lainojen raportointi	2
2	Ottolainaus	3
2.1	Nykyiset korolliset velat	3
2.2	Rahoitusriskien hallinta	3
2.3	Vihreä rahoitus	5
2.4	Muut vastuullisuuteen liittyvät rahoitukset	6
2.5	Korko- ja rahoitusmarkkinoista	6
3	Uusien luottojen nostot 2025	8
3.1	Rahoitustarve vuonna 2025	8

1 Tiedot lainan ottajasta

1.1 Lainan ottaja

Tampereen kaupunki, Y-tunnus 0211675-2, lainojen hoitajana konsernihallinto, omistajaohjausyksikkö.

Lainanottosuunnitelmassa käsitellään kaupungin korollisia velkoja, niiden nykytilaa ja tulevaa kehitystä. Tytäryhtiöt eivät ole mukana tarkastelussa. Korollisiin velkoihin luetaan kuuluvaksi kaikki sellainen taseen lyhyt- ja pitkäaikainen vieras pääoma, jota kaupunki on hankkinut ulkopuoliselta lainantajalta toimintansa rahoittamiseksi ja josta lähtökohtaisesti maksetaan korkoa.

1.2 Päätökset lainojen ottamisesta

Voimassa olevat rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 16.9.2019.

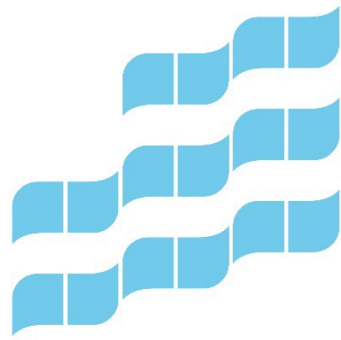
Edellä mainitut periaatteet linjaavat yleisellä tasolla lainanottoa ja sitä tarkentavat vuosittain laadittavat lainanottosuunnitelmat. Valtuuston hyväksymissä periaatteissa on määriteltävä kaupungin rahoitustoiminnan periaatteita ja tavoitteita sekä riskienhallintaa. Kaupungin hallintosäännön mukaan konsernijohtaja hyväksyy lainanottosuunnitelmat sekä päättää talousarviolainojen ottamisesta, konsernitilin hallinnoinnista ja korkoriskien hallintaan solmittavista johdannais-sopimuksista. Konsernihallinnon toimintasäännöllä konsernijohtaja on delegoinut konsernitilin hallinnointiin ja johdannais-sopimukseen liittyvän päätösvallan toistaiseksi liiketoiminta- ja rahoitusjohtajalle.

Vuoden 2025 aikana on tarkoitus uudistaa rahoituksen- ja sijoitustoiminnan periaatteet.

1.3 Lainojen raportointi

Lainakannan kehityksestä raportoidaan kuukausittain pormestarille, konsernijohtajalle ja sisäiselle tarkastukselle. Tämän lisäksi lainakannan kehityksestä raportoidaan kaupunginhallitukselle talousraporttien yhteydessä. Kaupunginhallitukselle laaditaan myös kerran vuodessa laajempi yhteenveto lainakannasta ja sen kehityksestä tilikauden päättymisen jälkeen.

Lainatietoja raportoidaan ja ylläpidetään Kuntarahoituksen Apollo-ohjelmalla, johon Kuntarahoitus ylläpitää omien lainojensa ja kuntatodistusohjelmansa tiedot. Muilta rahoittajilta otettujen lainojen tietoja ylläpitää omistajaohjausyksikkö.

2 Ottolainaus

2.1 Nykyiset korolliset velat

Kaupungin korolliset velat koostuivat vuodenvaihteessa 2024 rahalaitoslainoista, tytäryhtiölainoista sekä kuntatodistuksin nostetuista lainoista.

Kaupungin merkittävin yksittäinen rahoittaja on Kuntarahoitus Oyj, jonka toiminta- ja kilpailukyky on säilynyt korkeana rahoitusmarkkinoiden epävarmoinakin aikoina. Merkittävä rahan lähde on ollut myös omilta konserniyhtiöiltä konsernitilin kautta saatu sisäinen velka. Kaupungin rahoitus on pääosin erityisluottolaitoksilta nostettua pitkäaikaista rahoitusta ja perinteinen pankkirahoitus ei ole tällä hetkellä käytössä.

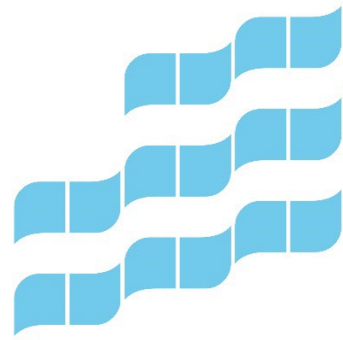
Viime vuosina on erityisluottolaitosten, kuten Euroopan Investointipankin ja Euroopan Neuvoston Kehityspankki CEB:n rooli kasvanut vahvasti. Kuntarahoitus Oyj:n ohella edellä mainitut kykenevät vahvan luottoluokituksen ansiosta edulliseen varainhankintaan ja edelleen luotottamaan asiakkaitaan kilpailukykyiseen hintaan pitkillä maturiteeteillä. Myös joukkolainamarkkinan kiinnostus suomalaisia kuntia kohtaan on korkealla ja lainaehdot kilpailukykyisiä, tosin lainojen maturiteetti rajautuu keskipitkiin 4–6 vuoden mittoihin, jolloin se ei kohtaa kuntien pitkäaikaisten investointien kanssa.

Vuodelle 2024 hyväksyttiin uusien lainojen nostomääräksi 177 milj. euroa, jonka lisäksi konsernijohtajalle annettiin oikeus ottaa vuoden 2024 aikana lyhytaikaisia lainoja 100 milj. euron määrään saakka maksuvalmiuden turvaamiseksi. Vuoden 2024 aikana pitkäaikaisia rahalaitoslainoja nostettiin koko annettu lainavaltuus 177 milj. euroa ja lisäksi tilinpäätöshetkellä kuntatodistusohjelmin nostettuja lainoja oli 40 milj. euroa.

Kaupungin rahoittajat 12/2024 (t€):	943 621	100 %
Kuntarahoitus Oyj	387 164	41,03 %
Euroopan Investointipankki	188 943	20,02 %
Tytäryhtiöt	151 242	16,03 %
Council of Europe Development Bank CEB	132 462	14,04 %
Kuntatodistukset	39 831	4,22 %
NIB Pohjoismaiden Investointipankki	30 645	3,25 %
Deutsche Pfandbriefbank AG	13 333	1,41 %

2.2 Rahoitusriskien hallinta

Tampereen kaupunki toteuttaa varainhankintaansa euromääräisillä lainoilla.

Pääasiassa lainat toteutetaan kahdenvälisillä velkakirjalainoilla, leasing-sopimuksilla tai pankkien välittämällä joukkovelkakirjalainoilla, jotka tyypillisesti myydään instituutiosijoittajille. Suurten hankkeiden rahoituksessa voidaan käyttää myös elinkaarimalleihin sisältyviä rahoituksia.

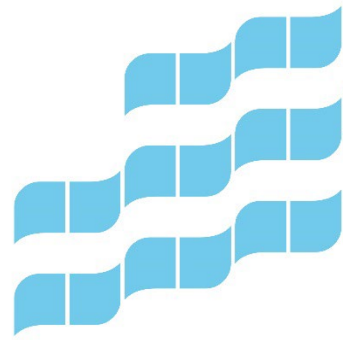
Lyhytaikaista rahoitusriskiä (alle 12 kuukautta) hallitaan ylläpitämällä soveltuvaan likviditeettipuskuria tilivarojen muodossa sekä ottamalla tarvittaessa lyhytaikaista velkaa kuntatodistusmarkkinalta. Likviditeetin hallinta perustuu Monetra Pirkanmaa Oy:n ylläpitämään konsernin kassaenunestjärjestelmään, jonka tuottaman tiedon perusteella mm. ajoitetaan lainannostot ja muut toimenpiteet.

Kuntatodistukset tarjoavat joustavan ja edullisen lyhytaikaisen rahoitusinstrumentin likviditeetin hallintaan. Kuntatodistusten enimmäismaturiteetti on yksi vuosi ja niitä voidaan laskea liikkeelle valtuuston 2025 talousarviopäätöksen mukaan samanaikaisesti enintään 100,0 milj. euroa.

Hallitakseen pitkäaikaista jälleenrahoitusriskiä kaupunki pyrkii hajauttamaan varainhankinnan maturiteeteiltaan, instrumenteiltaan ja rahoittajapohjaltaan. Varainhankintaa ja takaisinmaksuohjelmia tehdään siten, että ajallisia ylisuuria jälleenrahoituksen riskikeskittymiä ei pääse syntymään. Kaupungin varainhankinnassa ylläpidetään toimivia rahoittajasuhteita kotimaassa ja kansainvälisesti, jolloin turvataan erilaisissa markkinaolosuhteissa suurtenkin rahoitustarpeiden tehokas toteutus. Kaupunki hankkii tyypillisesti pitkäaikaista rahoitusta 5–30 vuoden maturiteeteissa. Tavoitteena on tasainen ja keskittymiä välttävä takaisinmaksuaikataulu sekä markkinaolosuhteiden tehokas hyödyntäminen. Kaupungin rahoituksen ollessa pitkäaikaista on tärkeää hallinnoida korkoriskiä ja korkovirtariskiä.

Korollinen velka altistaa kaupungin korkoriskille, jota pyritään hallitsemaan aktiivisin toimin. Korkoriskillä tarkoitetaan markkinakorkojen muutoksesta aiheutuvaa epävarmuutta kaupungin korkomenoissa ja tuloksessa tulevaisuudessa. Valtuusto on rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteissa asettanut velan korkoriskiä koskevaksi strategiseksi tavoitteeksi korkomenojen ennustettavuuden parantamisen ja markkinakorkojen heiluntaa pienemmän korkomenojen vaihtelun saavuttamisen. Korkojohdannaissopimuksilla tavoitellaan osan korkoriskistä poistamista tai pienentämistä muun muassa käyttämällä koronvaihtosopimuksia, joissa maksetaan kiinteää ja saadaan vaihtuvaa korkoa. Tällaisten sopimusten taloudellinen vaikutus vastaa lainojen muuttamista vaihtuvakorkoisista kiinteäkorkoisiksi.

Siltä osin, kun lainoihin sisältyvää korkoriskiä on rajattu johdannaissopimuksin, joudutaan hyväksymään laskennallinen korkohintariski, jolla tarkoitetaan korkotason muutoksen vaikutusta tehdyn kiinteäkorkoisen sopimuksen arvoon. Toisaalta, mikäli kaikki lainat pidettäisiin vaihtuvakorkoisina, altistuisi kaupunki korkovirtariskille eli markkinakorkojen muutokselle ja korkomenojen ennustettavuus heikkenisi. Korkovirtariskin hallintaa voidaan toteuttaa kiinteäkorkoisilla lainoilla, koronvaihtosopimuksilla, korko-optioilla tai edellisten yhdistelmällä siten, että sopimusten toteutuminen johtaa riskin pienemiseen sovituissa rajoissa.

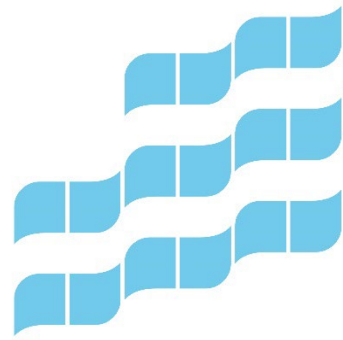
Johdannaissopimusten maturiteetti voi olla huomattavastikin keskimääräisiä lainamaturiteetteja pidempi, sillä kaupungin korollisen velan määrän arvioidaan olevan tulevaisuudessa kasvava. Vuoden 2024 toteuman perusteella suunnitelmakauden (2025–2028) päätteeksi kaupungilla arvioidaan olevan korollista tasevelkaa noin 1611 milj. euroa. Lisäksi suunniteltujen investointien taloudellinen pitoaika on selvästi velkamarkkinoiden toimivia maturiteetteja pidempi, jolloin valtaosa lainoista tullaan jälleenrahoittamaan, ja riskin pitkäkin rajaaminen on perusteltua.

Lainasalkun suojausaste (seuraava koronkiinnitys > 12 kuukautta) pyritään valtuuston päätöksen mukaisesti pitämään määritellyn suojausastevälin sisällä siten, että suojausasteen profiili on tulevaisuudessa laskeva. Tällöin kaupungilla on aina mahdollisuus hyötyä osalla rahoituksesta korkojen laskusta sekä mahdollisuus tehdä tulevaisuudessa uusia suojaussopimuksia. Suojausasteen määrittäminen tehdään korkoterminien mukaisesti laskettuna ja huomioiden myös ehdolliset suojat markkinoiden ennustaman mukaisesti. Suojausasteen laskennassa ja ylläpitämisessä huomioidaan kaupunginvaltuuston hyväksymien taloussuunnitelmien mukainen odotus korollisen velan määrän kehityksestä sekä rahoitusleasing-sopimusten pääoma. Johdannaissopimuksissa suositetaan rakenteita, jotka pitkällä aikavälillä tasaavat ja/tai alentavat kaupungin korkomenoja ja pienentävät menojen volatiliteettia. Sopimusten maksettava enimmäiskorko on oltava tiedossa sopimusta tehtäessä. Mainitut tavoitteet johtavat siihen, että korkeiden euribor-korkojen aikaan kaupunki saa säästöä, mutta matalien korkojen aikana sopimuksista joudutaan maksamaan kiinteän koron ja vaihtuvan markkinakoron erotusta. Rahoituksen hinta oli aiempina vuosina vallinneen negatiivisen korkoympäristön vuoksi erittäin suotuisa. Negatiivinen korkoympäristö päättyi vuoden 2022 puolivälin tienoilla, jonka jälkeen korkojen nousu on ollut voimakasta. Vuoden 2023 loppupuolella aikana korot kääntyivät laskuun jatkuen vuoden 2024. Korkojen laskun ennakoitaan jatkuvan vuoden 2025 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Lainasalkun suojausaste oli vuoden 2024 lopussa noin 65,4 %. Suojausaste oli hieman tavoitetta korkeammalla loppuvuonna nostettujen lyhytaikaisten kiinteäkorkoisten kuntatodistusten sekä arvioitua alhaisemman tytäryhtiövelan vuoksi. Vuoden 2025 aikana hienoinen suojauksen lisäys tai tehtyjen suojausten muutokset ovat mahdollisia.

2.3 Vihreä rahoitus

Ympäristöystävällisiin investointeihin tarkoitettua vihreää rahoitusta pyritään käyttämään mahdollisimman paljon tilanteissa, joissa kaupungin investoinnit sen käytön mahdollistavat ja rahoituksen saatavuus ja ehdot ovat kilpailukykyisiä. Vihreää rahoitusta voidaan hakea investointihankkeeseen, jossa syntyy selkeitä ja mitattavia ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia. Vihreä rahoitus on osoitus kaupungin panostuksista ympäristön hyvinvointiin. Vihreän rahoituksen hyödyntäminen voi tuoda kaupungille taloudellista etua maine- ja muiden hyötyjen lisäksi.

2.4 Muut vastuullisuuden liittyvät rahoitukset

Vihreän rahoituksen hyödyntämisen lisäksi myös muiden vastuullisuuden linkittyvien rahoitusfasiliteettien käyttöä suositetaan mahdollisuuksien mukaan.

Tampereen kaupungilla on prosessissa uuden rahoitussopimuksen solmiminen Euroopan neuvoston kehityspankki CEB:n kanssa. CEB rahoittaa hankkeita, jotka vahvistavat Euroopan sosiaalista yhtenäisyyttä erityisesti koulutuksen, terveyden, sosiaalisen asuntotuotannon ja työllisyyden alalla.

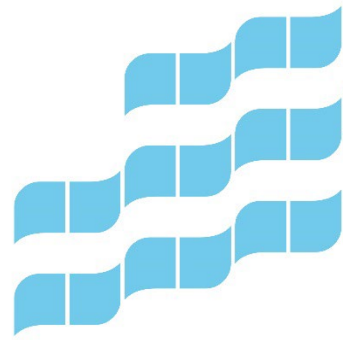
Euroopan Investointipankin kanssa on myös prosessissa uuden rahoitussopimuksen solmiminen. Euroopan Investointipankki rahoittaa hankkeita, jotka edistävät kasvua, työllisyyttä ympäristön kestävyyttä ja alueellista yhteenkuuluvuutta.

2.5 Korko- ja rahoitusmarkkinoista

Äärimmäisen poikkeuksellisia vuosina 2020–2021 Euroopan Keskuspankki, kuten lähes kaikki muutkin isot keskuspankit, päätti erittäin suurista arvopapereiden osto-ohjelmista. Näiden tarkoituksena oli pitää raha liikkeessä ja pitkät valtionlainakorot matalina. Keskuspankin ostojen seurauksena korot painuivatkin ennätysellisen alas ja negatiivisiksi, josta ne palautuivat merkittävästi nousuun Ukrainan sodan, raaka-aineiden saatavuusongelmien ja inflaation seurauksena vuoden 2022 kesällä. Euroopan Keskuspankin omaisuuserien osto-ohjelman (APP) omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettavaa pääomaa ei enää sijoiteta uudelleen, ja tätä kautta sijoitusten määrää saadaan pienennettyä. Pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP) hankittujen arvopapereiden erääntyessä takaisin maksettavaa pääomaa ei enää sijoiteta kokonaisuudessaan uudelleen, vaan PEPP-omistuksia vähennetään keskimäärin 7,5 miljardilla eurolla kuukaudessa. Uudelleensijoitukset PEPP-ohjelmassa lopetettiin kokonaan vuoden 2024 lopussa.

Keskuspankit tekivät useita koronnostoja vuoden 2023 aikana ja korkeimmillaan talletuskorko oli 4,0 %. Vuoden 2024 kesäkuussa korkoja laskettiin ensimmäisen kerran 3,75 prosenttiin ja vuoden 2024 lopussa Euroopan Keskuspankin talletuskorko oli 3,00 %, perusrahoitusoperaatioiden korko 3,15 % ja maksuvalmiusluoton korko 3,40 %.

Vuosi 2024 oli rahoitusmarkkinoilla korko- ja rahoitusmarkkinoilla mielenkiintoinen erityisesti korkojen näkökulmasta. Inflaation heikkeneminen ja keskuspankkien koronlaskujen ajoittuminen ja suuruus olivat merkittäviä keskustelunaiheita. Vuoden aikana huomio kiinnittyi monella riskienhallintaan – mukaan lukien ilmasto- ja ympäristöriskien hallinta – ja operatiivinen häiriönsietokyky. Suomessa esimerkiksi pankkeihin kohdistui useita palvelunestohyökkäyksiä. Geopoliittisia riskejä ei usein hinnoitella rahoitusmarkkinoilla ennen kuin ne toteutuvat. Tämä voi johtaa äkilliseen riskien uudelleenhinnoitteluun.

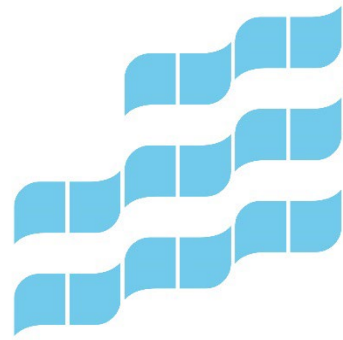
Inflaatio on hidastunut merkittävästi vuoden 2022 ja 2023 korkeista luvuista. Euroopan keskuspankin joulukuun 2024 arvion mukaan kokonaisinflaation arvioidaan olevan keskimäärin 2,4 % vuonna 2024, 2,1 % vuonna 2025 ja 1,9 % vuonna 2026. Inflaation arvioidaan olevan 2,1 % vuonna 2027, jolloin EU:n laajennettu päästökauppajärjestelmä otetaan käyttöön. Energian ja elintarvikkeiden hinnoista puhdistetun inflaation arvioidaan olevan keskimäärin 2,9 % vuonna 2024 ja 2,3 % vuonna 2025 sekä 1,9 % vuosina 2026 ja 2027. Pohjainflaation mittarit näyttäisivät tällä hetkellä, että inflaatio asettuu keskipitkällä aikavälillä kestävästi kahden prosentin tavoitteen tuntumaan. Euroalueen inflaatio on hidastunut, mutta se on edelleen nopeaa, sillä joidenkin toimialojen palkat ja hinnat mukautuvat yhä huomattavalla viiveellä aiempaan korkeaan inflaatiotasoon. EKP:n neuvoston äskettäiset koronlaskut tekevät yritysten ja kotitalouksien uusista lainoista vähitellen edullisempia, tosin korkojen lasku välittyy viiveellä lainakantaan.

Suomen Pankin arvion mukaan Suomen talouden taantuma on jäämässä taakse. Talouden toipuminen käynnistyy vuonna 2025 hitaasti ja sitä varjostaa epävarmuus maailmantalouden näkymistä. Julkinen talous säilyy syvästi alijäämäisenä. Talous supistuu vuonna 2024 0,5 %. Vuonna 2025 talous kasvaa 0,8 %, ja kasvu vahvistuu seuraavana vuonna 1,8 prosenttiin. Ennustejakson lopulla vuonna 2027 kasvu tasaantuu 1,3 prosenttiin eli lähelle pitkän aikavälin kasvumahdollisuuksia.

Kaupungin velanhankinnan kannalta ovat erityisluottolaitokset, kuten Kuntarahoitus Oyj, Euroopan Investointipankki ja Euroopan Neuvoston kehitys pankki CEB, nousseet merkittävään asemaan. Näiden varainhankinta on korkean luottoluokituksen turvin edullista, ja ne kykenevät tarjoamaan asiakkailleen pitkiä ja ehdoiltaan kilpailukykyisiä luottoja. Kaikkiin luottolaitoksiin on kohdistunut entistä suurempaa sääntelyä ja pääoman käytön valvontaa, mikä on nostanut sekä velkapääoman hintaa että kiristänyt saatavuutta ja lyhentänyt maturiteetteja. Liikepankkien tarjoamat lainanmaturiteetit ja ehdot eivät ole olleet kaupungin kannalta varteenotettavia vaihtoehtoja edellä mainituille.

Kotimainen joukkolainamarkkina toimii myös hyvin, tosin laina-ajat rajoittuvat 5–7 vuoteen, eivätkä ne siksi ole hyvä ratkaisu kaupungin perusrahoituksessa. Niiden käyttö varainhankinnan hajautuksen ja asiallisen hinnoittelun ansiosta on kuitenkin syytä pitää mahdollisuutena.

Kuntatodistusmarkkina toimii alle vuoden mittaisissa maturiteeteissa erinomaisesti ja se mahdollistaa tehokkaan lyhytaikaisen lainauksen maksuvalmiuden ylläpitämiseen.

3 Uusien luottojen nostot 2025

3.1 Rahoitustarve vuonna 2025

Valtuustoon nähden talousarviossa on sitovaa pitkäaikaisten korollisten velkojen muutokset. Lyhytaikaisten velkojen muutos, mitä mm. lainat tytäryhtiöiltä ja kuntatodistukset edustavat, eivät ole sitovia. Tytäryhtiöiden tilivarojen muutoksia kaupunki ei omilla päätöksillään voi säädellä.

Alkaneen vuoden 2025 uusien lainojen nostot ovat 164 milj. euroa ja vanhojen lainojen lyhennykset 43,4 milj. euroa, eli korollinen lainamäärä kasvaa noin 120,6 milj. euroa. Kaupungilla ei ole tällä hetkellä sovittuna puitelainasopimusta Euroopan Investointipankin kanssa tai Council of Europe Development Bankin (CEB) kanssa. Molempien edellä mainittujen kanssa uuden puitelainasopimuksen sopiminen on prosessissa. Kuntarahoitus Oyj:n rahoitusmahdollisuudet ovat erinomaiset, vaikka heidän kanssaan ei puiteohjelmia olekaan. Tampereen kaupungin rahoitukselliset valmiudet vuoteen 2025 ovat hyvät ja velkarahoituksen saatavuus on erinomainen tällä hetkellä. Uudet luotot voidaan nostaa joko lyhennysohjelmaisina tai kerralla takaisin maksettavina. Pääsääntöisesti luotot nostetaan vaihtuvakorkoisina. Vuoden 2025 rahoitustarve ja nostoaikataulu tarkentuvat taloustilanteen mukaan vuoden kuluessa.

Talousarvion pitkäaikaisen luotonottovaltuuden lisäksi lyhytaikaisia luottoja saa olla kulloinkin enintään 100 milj. euroa. Tätä lyhytaikaista tarvetta varten kaupungilla on kolme kuntatodistusohjelmaa eri rahoituslaitoksissa. Rahoituslaitosten perinteisten velkakirjalainojen vaihtoehtona kaupunki voi hankkia rahoitusta myös uuden joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskulla.

